

4ο Ενεργειακό Συμπόσιο Κύπρου 7-8 Δεκεμβρίου 2015

Θέμα «Ενέργεια: Ώρα για Αποφάσεις»

Χαιρετισμός Γιάννη Χατζηβασιλειάδη, Προέδρου IENE

Εκ μέρους του IENE, του Ινστιτούτου Ενέργειας ΝΑ Ευρώπης, σας καλωσορίζω στο 4^ο *Ενεργειακό Συμπόσιο Κύπρου*, που συνδιοργανώνεται για τέταρτη συνεχή χρονιά μαζί με την **FMW, Financial Media Way**, με το ειδικό θέμα «**Ενέργεια: Ώρα για Αποφάσεις**», σε μια περίοδο που χαρακτηρίζεται από την έντονη κινητικότητα στα ενεργειακά θέματα της περιοχής, συγκεντρώνοντας το διεθνές ενδιαφέρον.

Η ενέργεια είναι βασικός παράγων ανάπτυξης και κοινωνικής ευημερίας και αποτελεί την πλέον κρίσιμη υποδομή και σημαντικό γεωπολιτικό παράγοντα. Είναι κορυφαίο θέμα διεθνώς, καθώς όλες οι προσπάθειες και οι έρευνες στοχεύουν στον δραστικό περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για την προστασία του πλανήτη έναντι της κλιματικής αλλαγής.

Είναι ένας πολύπλοκος τομέας που χαρακτηρίζεται από υψηλές επενδύσεις, κρίσιμες οικονομικές, περιβαλλοντικές, κοινωνικές και γεωπολιτικές παραμέτρους, καινοτόμες τεχνολογίες και έρευνα με εξειδίκευση και απασχόληση κυρίως νέων επιστημόνων, καθώς και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς.

Αυτά αποτελούν τις μεγάλες προκλήσεις για τις δέουσες αποφάσεις στην διαμόρφωση της κατάλληλης Εθνικής Ενεργειακής Πολιτικής στα πλαίσια της Στρατηγικής της ΕΕ, που θα οδηγήσει σε ενεργειακή ασφάλεια και προσιτές τιμές επί μακρόν.

Η κατεύθυνση είναι σαφής και οδηγεί σε καθαρή ενέργεια με μακρά πορεία, όπου οι προσπάθειες πρέπει να αρχίσουν από τώρα για να αποφύγουμε υψηλότερο κόστος αύριο.

Η ανάπτυξη του ενεργειακού τομέα στην Κύπρο μπορεί να βασισθεί σε τρεις Πυλώνες:

- Την ενεργειακή αποδοτικότητα
- Την ηλεκτρική ενέργεια και ανάπτυξη των ΑΠΕ, και
- Έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων

Η ενεργειακή αποδοτικότητα, αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα και προσφέρεται ως η πλέον αποδοτική επένδυση με μεγάλη εγχώρια προστιθέμενη αξία, η οποία μεγιστοποιεί τα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη, συμβάλλοντας στην αειφόρο ανάπτυξη. Χρειάζεται ισχυρή πολιτική βούληση και πρόγραμμα με στόχους και υποστηρικτικούς μηχανισμούς.

Η ηλεκτρική ενέργεια και το ηλεκτρικό σύστημα αναπτύσσεται διεθνώς ως βασικός ενεργειακός φορέας καθαρής ενέργειας, “energy carrier”, με αυξητικές τάσεις στη ζήτηση και με επέκταση της χρήσης και των εφαρμογών και σε άλλους τομείς, όπως

μεταφορές, θέρμανση-ψύξη, με άμεσες επιπτώσεις στην οικονομία και την κοινωνική ευημερία.

Το ηλεκτρικό σύστημα της Κύπρου πρέπει να αποδεσμευθεί προοδευτικά από το ακριβό και ρυπογόνο πετρέλαιο με την μεγάλη διείσδυση των ΑΠΕ, ιδιαίτερα της ηλιακής ενέργειας, καθώς και με την διείσδυση του φυσικού αερίου στην ηλεκτροπαραγωγή. Ως νησιωτικό σύστημα η Κύπρος έχει τις μεγάλες προκλήσεις των καινοτόμων και εξελισσόμενων τεχνολογιών για την διείσδυση των ΑΠΕ που οδηγούν σε χαμηλότερο κόστος ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι τεχνολογικές εξελίξεις στην αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας ευνοούν την έναρξη πιλοτικών εφαρμογών με διεσπαρμένες ή και κεντρικές μονάδες αποθήκευσης (utility-scale) που θα συμβάλλουν στην καλύτερη διαχείριση και λειτουργία του συστήματος με μεγάλη διείσδυση των ΑΠΕ. Οι τάσεις που επικρατούν στη νέα εποχή δείχνουν ότι η ηλιακή ενέργεια με αποθήκευση καθίσταται κύρια πηγή ενέργειας στο ηλεκτρικό σύστημα.

Ο μετασχηματισμός του ηλεκτρικού συστήματος προς τα ευέλικτα δίκτυα του 21^{ου} αιώνα θα βασισθεί σε εξειδικευμένες μελέτες, στην έρευνα για καινοτόμες τεχνολογίες και νέες ιδέες και στο εξειδικευμένο προσωπικό. Η Κύπρος με τα υψηλού επιπέδου ΑΕΙ διαθέτει υψηλής στάθμης έμπυχο δυναμικό, που συμμετέχει στην τεχνολογική έρευνα, προσανατολισμένο στο Ευρωπαϊκό και διεθνές γίνεσθαι. Η μεγάλη διείσδυση των ΑΠΕ θα συμβάλλει στην αύξηση του εγχώριου προϊόντος και της απασχόλησης, με μηδενικές εκπομπές και μειωμένο κόστος στους καταναλωτές.

Το Ευρωπαϊκό ηλεκτρικό σύστημα αναπτύσσεται προς μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη. Υπάρχουν καλές προοπτικές για την ηλεκτρική διασύνδεση της Κύπρου τόσο με το Ισραήλ όσο και με το Ευρωπαϊκό σύστημα μέσω του Ελληνικού συστήματος που θα προσφέρει δραστική μείωση τιμών στους καταναλωτές και υψηλότερη διείσδυση ηλιακής ενέργειας. Στην Ελλάδα, η διασύνδεση της Κρήτης με το εθνικό σύστημα αποτελεί πρόδρομο έργο για την διασύνδεση Κύπρου-Ισραήλ και πιθανόν της Αιγύπτου αργότερα.

Ο τρίτος πυλώνας είναι η έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ της Κύπρου. Οι εξελίξεις στην έρευνα υδρογονανθράκων στην Ανατολική Μεσόγειο μπορούν να καταστήσουν την Κύπρο περιφερειακό ενεργειακό κόμβο με πολύ θετικές επιπτώσεις στην οικονομία και την ενεργειακή ασφάλεια. Η ασφαλής και αξιόπιστη μεταφορά φυσικού αερίου από την Ανατολική Μεσόγειο προς τις αγορές της Ευρώπης είναι ένα σοβαρό θέμα που πρέπει να αντιμετωπισθεί στα πλαίσια μιας νέας στρατηγικής στην ΕΕ, όπως με την προώθηση του **East-Med pipeline**.

Η Κύπρος ακολούθησε μια συνετή και συνεπή πολιτική στην έρευνα και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων, με την ενιαία στήριξη των πολιτικών κομμάτων, όπου το εθνικό συμφέρον επιτάσσει μια καλή συνέχεια. Η διεθνής συνεργασία των παραγωγικών χωρών της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου μπορεί να οδηγήσει στην ασφαλή και αξιόπιστη μεταφορά φυσικού αερίου από την

Ανατολική Μεσόγειο προς τις αγορές της Ευρώπης, που πρέπει να αποτελεί στρατηγικό στόχο της ΕΕ.

Ο ενεργειακός τομέας μετασχηματίζεται εγκαταλείποντας το μοντέλο του περασμένου αιώνα. Αυτή η δραματική μετάβαση στο ενεργειακό μοντέλο του 21^{ου} αιώνα είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτή, με μεγάλες και θετικές επιπτώσεις στην οικονομία και το περιβάλλον. Χρειάζεται όμως ισχυρή πολιτική βούληση και κατάλληλες πολιτικές κατά το παράδειγμα άλλων χωρών, θέτοντας φιλόδοξους στόχους.

Κομβικός είναι ο ρόλος της ΡΑΕ και των Διαχειριστών δικτύων για τις αναγκαίες πρωτοβουλίες χωρίς καθυστερήσεις, αλλά και ισχυρή πολιτική βούληση.

Αναγκαίες είναι οι διεθνείς συνεργασίες με εξωστρέφεια και φιλόδοξους στόχους, ενώ η συνεργασία της πολιτικής εξουσίας με την επιστημονική κοινότητα μπορεί να οδηγήσει στις βέλτιστες επιλογές και προτεραιότητες για επιτυχή έργα.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω τους χορηγούς και υποστηρικτές αυτού του 4ου Ενεργειακού Συμποσίου και όλους εσάς για την συμμετοχή σας στο Συμπόσιο και εύχομαι μια εποικοδομητική συζήτηση.

Καλή Επιτυχία!